

TORNYISZENTMIKLÓS

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

VÉGLEGES TERVDOKUMENTÁCIÓ

T O R N Y I S Z E N T M I K L Ó S

T E L E P Ü L É S R E N D E Z É S I T E R V E

TARTALOMJEGYZÉK

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ	4.
JÓVÁHAGYÓ HATÁROZAT (69/2004.(XII.16) ÖKT)	11.
 TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV	
 LEÍRÁS	12.
 ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK	
1. TÁJRENDEZÉSI JAVASLAT	19.
2. KÖRNYEZETALAKÍTÁSI JAVASLAT	26.
3. KÖZLEKEDÉSI JAVASLAT	28.
4. KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLAT	35.
5. HÍRKÖZLÉSI JAVASLAT	38.
 HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT	41.
 MELLÉKLET	
 KULTÚRÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY	
 TERVEK	
V - 1	IGAZGATÁSI TERÜLET SZERKEZETI TERV
T - 1	IGAZGATÁSI TERÜLET TÁJRENDEZÉSI JAVASLAT
K - 1	IGAZGATÁSI TERÜLET KÖZLEKEDÉSI JAVASLAT
K - 2	KISTÉRSÉG KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK
V - 2	IGAZGATÁSI TERÜLET SZABÁLYOZÁSI TERV
V - 3	BELTERÜLET SZABÁLYOZÁSI TERV

T O R N Y I S Z E N T M I K L Ó S
T E L E P Ü L É S R E N D E Z É S I T E R V E

tervező:

HÜBNER TERVEZŐ KFT

településrendezés:
(közművek, hírközlés)

Hübner Mátyás
okl. építésmérnök
vezető tervező
Hübner Mátyásné
építésmérnök
Sprok Attila
települmérnök
Mogyorósi Katalin
települmérnök
Végh László
okleveles építész
közlekedés:

tájrendezés, környezetvédelem:

Lovas Attila
okl. építésmérnök
K1d-1 02-0883
Lancsák Lajos
tájrendező szakmérnök
K2-20-0261/05
Kertész Ágota
kertész szakmérnök
Baracsi Viktória
települmérnök, környezetmérnök

Pécs, 2006. március hó

HÜBNER Tervező,
Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.
7635 Pécs, Mogyorós köz 3.
Tel/Fax: 72/ 510-461
Adószám: 13091181-2-02

Hübner Mátyás
vezető tervező
TT 1-02-0107/2001

TORNYISZENTMIKLÓS KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA 2004.

Tornyiszentmiklós Község Önkormányzatának Képviselőtestülete az épített környezet alakításáról és védelméről szóló többször módosított 1997. évi LXXVIII. tv. 6.§. (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a 7.§.(39) bekezdés a./ pontja szerint Tornyiszentmiklós község településfejlesztési koncepcióját az alábbiak szerint állapítja meg:

HELYZETELEMZÉS

Történeti áttekintés, földrajzi helyzet, nevezetességek, települési értékek

Tornyiszentmiklós Zala megyében, annak dél-nyugati sarkában fekszik. Egyik oldalán festői dombsor, másik oldalán patak szegélyezi. Határa igen változatos, dombokkal, mélyen fekvő, vizenyős rétekkel szabdalva. Felszínének kialakulásában az Ős-Mura és az Ős-Kerka folyó játszott jelentős szerepet.

A terület már az Árpád-házi-királyok korában lakott hely volt. Első fennmaradt, okleveles említése a 1239-ből való, amikor a gosztolai földek határjárásában faluként jegyezték „villa Scentmiklos” néven. 1276-ban már egy hasonló nevű „castrumról” írtak, mely az Atyusz nemzetség birtokában volt. Később a Buzád-Hahót nemzetség tulajdonában találjuk a falut, melyet ekkor már templom is ékít. Plébániája 1334-ben szerepel írásban először. 1388-ban, kőből épült, Szent Miklósnak szentelt templomáról olvashatunk. A falu több névváltozáson ment keresztül, 1381-ben már Tornyiszentmiklós-ként találkozhatunk vele.

Az 1548-as török dúlás alkalmával a falu csaknem teljesen elpusztult. 1552-ben judicatusi székhely. Önálló bírósága ugyan nem volt, de a robotra „vigyázóbíró” itt lakott, tehát központi helynek számított. 1646. szeptemberéig – a család kihalásáig – a falu a Bánffyok birtokát képezte, majd Nádasdy birtok lett. A XVII. század végétől az Esterházy család javai közé tartozik. 1710-ben ismét judicatus – földesúri bíróság – székhelye. 1698-ban már említik tanítóját. 1769-74 között építették fel a faluban azt a templomot, amely ma is régi szépségében áll. Az építkezést herceg Eszterházy Miklós támogatta, a templom freskóit Johann Ignaz Cimbal alkotta 1774-ben.

1781-ben tűzvész pusztít a faluban. Ennek emléke a községben lévő Szent Flórián szobor, melyet még a szerencsétlenség évében emeltek. A falu hamarosan újjáépül. 1880-tól már újra postaállomás, 1928-tól pedig telefon is működött a helységben.

1912-ben felépül a kétszintes elemi iskola, négy tanteremmel. A Római Katolikus Elemi Népiskola az akkori körülményekhez képest, igen korszerűnek számított. A trianoni békekötésig még a Szlovéniához tartozó Pince község tanulói is Szentmiklóstra jártak iskolába.

A falu történetében új fejezet kezdődik 1937-ben, amikor Kerkaszentmiklóst közigazgatásilag egyesítik Lendvaujfaluval. Az új községneve Tornyiszentmiklós. (A név első tagja a német eredetű torony, „erősség”, vár, képzős változata. A „Szentmiklós”, a templom védőszentjére utal.

A háború időszakában – 1940-ben - a szomszédos Lovászi községben a Magyar-Amerikai Olajipari Társaság kőolajkutatót végzett. A fúrás eredményeként

újabb kutak létesítésére került sor. A környéken a munkaképes férfiak zöme az olajbányászatnál helyezkedett el. 1950-ig a falu körjegyzőségi székhely volt, hat községre kiterjedő hatáskörrel. Szintén 1950-ig, Tornyiszentmiklós rendelkezett az országos vásárok tartására való jogkörrel.

1960-ban a községben mezőgazdasági termelőszövetkezet alakult. A tanácsok centralizációja folytán, 1973-ban a tornyiszentmiklósi Közös Tanács a Lovászihoz csatlakozik. Ezzel a település elvesztette régi önállóságát. Később (1976) az iskola körzetesítése is napirendre került.

A település ingatlan-nyilvántartási adatai:

Földrészlet statisztika fekvésenként							
fekvés	föld rész- letek száma	egyéb önálló épületek száma	egyéb önálló lakások száma	összes terület (m2)	legkisebb földrészlet terület (m2)	legnagyo bb földrészle t terület (m2)	átlagos földrészlet terület (m2)
belterület	520	5	0	1031493	145	28566	1984
külterület	671	1	0	15973886	11	903748	23806
zártkert	1666	3	0	1502284	10	21176	902
ÖSSZESEN	2857	9	0	18507663			

művelési ág	földrészletek száma	alrészletek száma	összes alrészlet terület (m2)	legkisebb alrészlet terület (m2)	legnagyobb alrészlet terület (m2)	átlagos alrészlet terület (m2)
erdő	373	383	6214984	14	723804	16227
fásított terület	2	2	1737	349	1388	869
gyep (legelő)	52	60	1382318	64	269704	23039
gyep (rét)	880	893	1618561	32	85150	1812
gyümölcsös	208	209	148266	10	22750	709
kert	114	114	91144	174	1726	800
kivett	766	770	2876575	26	155061	3736
szántó	310	383	5821657	98	327459	15200
szőlő	442	443	368895	61	3701	833

A település szerkezete

Az utcák kapcsolatrendszere a kialakulás óta lényegében változatlan. A központon keresztülvezető főutcára fűződnek fel a többségében szilárd burkolatú, belső utak. Az igazgatási, ellátási, és egészségügyi létesítmények a belterület központi részén helyezkednek el.

A lakóterületekre a település egykori mezőgazdasági jellegének megfelelően a hosszan elnyúló telekméreteket és az oldalhatáron álló földszintes beépítés jellemző. A főépületekhez kapcsolódva a hátsókertekben a háztáji gazdálkodáshoz szükséges gazdasági ill. állattartó melléképületek jellemzőek.

Infrastruktúra

A településen áthaladó legfontosabb és legforgalmasabb útvonal a Letenye-Lenti összekötő út, amely Budapest az országhatár (Rédics) között teremt közúti kapcsolatot. E közút belterületi szakaszán mind a személygépkocsi, mind a tehergépkocsi forgalom igen jelentős, komoly környezeti károkat okoz. A belterületi utak a szilárd burkolatúak. A lakosság egészséges ivóvíz- és elektromos áram ellátása közműves rendszeren keresztül biztosított. Kiépült és mindenki számára elérhető a távbeszélő és a kábeltévé hálózat is.

Szennyvízcsatorna hálózat elkészült, a rákötés folyamatos.

Demográfiai adatok

A település népességi mutatói 2002-2003-ban az alábbiak szerint alakultak.

Lakosságszám: 681 fő

év	nők	férfiak
2002	50,1%	49,9%
2003	50%	50%

Korösszetétel:

Éltekör/év	0-2	3-5	6-13	14-17	18-54	55-59	60-69	70-75	80-
2002	2,0%	3,8%	9,1%	4,0%	46,1%	6,1%	16,3%	8,2%	4,4%
2003	2,0%	3,8%	9,1%	4,0%	46,1%	6,1%	16,3%	8,2%	4,4%

Intézmények

Egészségügy

A lakosság orvosi ellátása a helyi rendelőintézet keretében történik. Sürgős esetben a körzeti illetve az ügyeletes orvos házhoz megy. Állandó fogorvosi rendelés nincs, heti egy-két alkalommal vállalkozási alapon történik a fogászati ellátás.

Oktatás-művelődés-sport

Óvodai ellátást egy óvoda 25 férőhelyes kapacitással biztosítja. Az épületek kihasználtsága 100%-os.

Általános iskola 3 tantermes, a község központjában található. Az épületben csak alsó tagozatos oktatás folyik, 1-3 és 2-4 összevont tancsoportban. A felső tagozatos diákok Lovásziba járnak iskolába.

A községet a sport területén a városkörnyéki bajnokságban szereplő labdarúgó csapat reprezentálja.

A község művelődési létesítményei

A falu központjában közös épületben van a kultúrház és a könyvtár. Az épület műszaki állapota indokolja a sürgős állagmegóvást és felújítást.

Civil szervezetek

- Községi Sportegyesület
- Tűzoltó Egyesület Tornyiszentmiklós

- „Kerti Sándor” Kulturális Egyesület

CÉLOK, PROGRAMOK

Minden szintű programalkotás, tervezés legfontosabb sarokeleme, az itt élők komfortérzetének javítása. A fenntartható vidékfejlesztés eredményeként el kell érni, hogy a község lakói a települést otthonuknak tekintsék, azt minden tekintetben magukénak vallják.

Az önkormányzatnak a szabályozott fejlődés biztosítására rendelkezésre álló eszközök közül a legfontosabb a településrendezési feladatkör ellátása. E feladatkör megvalósításának/ellátásának első eleme a településfejlesztési koncepció megalkotása.

Megélhetési lehetőségek

A település jövőjét meghatározó kitörési pontok a helyi adottságok kihasználásán keresztül képzelhetők el, mégpedig a falusi turizmus és vendéglátás, ami egyfelől a kialakított horgászto környékére üdülőterület létrehozásában testesülne meg.

A kelet-nyugati és észak-déli forgalmi csomópontok környékére települő szolgáltató és kereskedelmi egységek biztosítanak az átutazók igényeinek kielégítését. (étterem, szerviz, benzinkút, motel stb.)

A tervezett üdülőövezet megvalósításának feltétele, hogy a Natura 2000 természetvédelmi terület határvonalát a hatóság, kérésünkre délebbre helyezze át. A település munkaképes korú lakosságának helybeni foglalkoztatását jelentősen bővíteni nem lehet a jelenlegi feltételek mellett.

A működő vállalkozások életbemaradását és megerősítését az önkormányzatnak elő kell segíteni.

Az alternatív jövedelemszerzésbe lehetőleg minél több család bevonása indokolt. (vendégfogadás feltételeinek kiépítése, speciális helyi termékek előállítás stb.)

A kiépített és működő intézményrendszer hosszú távú fenntartása a cél. Csak így biztosítható, hogy a település leépülését megakadályozzuk.

Otthon és lakásteremtés

Az önkormányzat egyik legfontosabb feladata, hogy a település adott lehetőségein belül teret adjon a letelepedni vágyóknak oly módon, hogy a községben az építési igényeket telekkínálattal ki tudja elégíteni. Ennek érdekében lakótelek kínálatot kell biztosítani újonnan kialakítandó telkekkel. Az új telekkialakítás mellett azonban a meglévő közművek kihasználtsága, a településképv javítása és fenntartása érdekében ösztönözni kell az építkezni vágyókat a meglévő üres lakóházak megvásárlására, felújítására vagy újjáépítésére, valamint a foghíjtelkek beépítésére. A település belterületén több üres lakóépületek és foghíjtelek van.

Az önkormányzat feladata az, hogy a jelentős közműkialakítási és útépitési költségeket felemésztő új telekkialakítás helyett inkább a meglévők beépítését szorgalmazza. Az utóbbi években jelentkező külföldiek általi házvásárlások hatására az ingatlanok felértékelődtek, ezzel a hazai szerényebb jövedelmű kereslet nem tud lépést tartani. A kínálati oldal is inkább a kivárás traktikáját választja. Ennek sajnálatos eredménye az utca- és településképet rontó elhagyott, helyenként romos épületek.

Gazdasági tevékenység

A községben 19 magánvállalkozás és 9 társas vállalkozás működik 30 fővel.

Műszaki infrastruktúra

Utak, közlekedés:

A kiépült úthálózat teljes egészében szilárd burkolatú. Az M70-es gyorsforgalmi út a településig 2004. szeptember 18-ára elkészült. Az országhatárig a kiépítés 2005. június 30-ig befejeződik. Szlovénia 2005-ben megkezdte a határtól (Pince- Lendva) az autót kiépítését, amit 2006-ban kívánnak forgalomba helyezni.

A forgalom biztonsága és az utóbbi hónapok szinte elviselhetetlen zajterhelése miatt Lenti irányában a települést elkerülő út megépítését sürgetni kell! A zártkertben megkezdett útfelújítási, korszerűsítési munkákat folytatni célszerű.

Közüvilágítás:

A település teljes területén kiépítésre került a rendszer. Az energia racionálási program keretében a közvilágítási lámpák cseréje megtörtént és kiemelt forgalmi helyeken bővítésre is sor került.

Posta, telefon, kábel TV

A postai szolgáltatások helyi hivatalon keresztül biztosítottak. A vezetékes és mobil telefonellátás teljes körű, minden számára elérhető. Az Előhegy tetején közös T-mobil és Pannon GSM átjátszó adó van. A kábel TV hálózat csillagpontos rendszerrel elkészült.

Ivóvízellátás, szennyvízelhelyezés

Az egészséges ivóvíz biztosított. A szennyvízcsatorna hálózat kiépült. A jövő feladata a rákötések szorgalmazása.

Intézmények

A közigazgatási, oktatási és egészségügyi intézmények működési rendszere az elmúlt években, évtizedekben kialakult, a közeljövőben ennek változtatására nem kerül várhatóan sor.

Épített környezet, építészeti, természeti örökség védelme

A települési környezet minőségét meghatározza a közterületek kiépítettsége, karbantartottsága, az ingatlanok, épületek, a kerti kultúrák állapota. A községben a közterületek kialakulása, rendezése többnyire spontán módon, illetve részben tervezett formában történt, a jelenlegi formájában adottságnak tekinthető.

Az épülettulajdonosok egy része nem fordít kellő figyelmet a rendszeres felújítási munkák elvégzésére, az elvégzett munkák minőségére. A helyzet javulása a jövőbeli viszonyok kedvező változása, az önkormányzat aktív közreműködése, ösztönző rendszer kialakítása esetén várható.

A községben országosan védett épület a Római katolikus templom a térségnek is kimagaslóan becses értéke, folyamatos gondozása szükséges.

A község régebbi utcáiban néhány, az egykori életmódra, építészeti és beépítési formára utaló épület található. Fenti épületek, utcaképek megőrzése érdekében helyi építészeti értékvédelmi rendelet megalkotása szükséges.

Környezetvédelem

A község területén nagy légszennyező forrás nem található. A helyi építési szabályzattal érintett terület levegőminőségét az egyedi és kommunális fűtések, a közlekedés és az egyéb tevékenységek emissziója határozza meg.

A község zöldfelületi rendszere kialakult. Viszonylag nagy a telkek növényzettel fedett része, a külterület mezőgazdasági kultúrája is megfelelő zöldfelületet biztosít.

A községben keletkező szilárd hulladék heti rendszerességgel intézményes módon kerül elszállításra. Szilárd hulladék lerakóhelye nincs a településnek, a lenti hulladéklerakó telepre szállítják a települési szilárd hulladékot. A közterületek tisztítását az ingatlanok előtt a lakosság végzi, melynek rendszeressége, minősége helyenként kifogásolható. A település csapadékvíz elvezető rendszere a közutakhoz tartozó földmedri, helyenként burkolt nyílt árokrendszer. Az árokrendszer karbantartása (kaszálás, iszapoltás) nem folyamatos, helyenként szükséges az árokrendezés. Zárt csapadék csatorna nincs a településen. Az ingatlanokhoz tartozó kocsibejárók átereszek magassági elhelyezésére, méreteikre a jövőben fokozott figyelmet kell fordítani, az árkok eltömődésének, feliszapolódásának elkerülése érdekében.

Temetkezés, temető

A községben a temetkezéshez szükséges feltételrendszer biztosított. Kettő temető található a faluban. A település központjában lévőből kegyeleti parkot kell kialakítani. A működő temető területe, befogadóképessége, elhelyezkedése, gondozottsága jelenleg elfogadható. A temetkezési tevékenységet közmegelégedésre egy pákai magánvállalkozás végzi.

A koncepció megállapításait Tornyiszentmiklós község rendezési terveibe (településszerkezeti terv, szabályozási terv és helyi építési szabályzat) be kell építeni.

Tornyiszentmiklós, 2004. december 10.

Szak László
polgármester

Simonné Dr. Farkas Györgyi
jegyző

Kivonat

Tornyiszentmiklós Község Önkormányzati Képviselő-testülete nyilvános ülése jegyzőkönyvéből:

A képviselő-testület 6 igen szavazattal az alábbi határozatot hozza:

69/2004. (XII.16.) ÖKT. számú határozat

Tornyiszentmiklós Község Önkormányzatának képviselő-testülete a község településfejlesztési koncepcióját elfogadja.

A településfejlesztési koncepció megállapításait Tornyiszentmiklós Község szerkezeti és szabályozási terve, valamint helyi építési szabályzata készítésénél figyelembe kell venni, a tervekbe be kell építeni.

Határidő: folyamatos

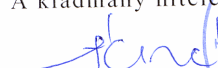
Felelős: Szak László polgármester

Tornyiszentmiklós, 2005. január 18.

Szak László sk.
polgármester

Farkasné dr. Simon Györgyi sk.
mb. körjegyző

A kiadmány hitelesül:

Ácsné Cseke Valéria
leíró

TORNYISZENTMIKLÓS

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV LEÍRÁSA

1. BEVEZETÉS

Tornyiszentmiklós Zala megyében, annak dél-nyugati sarkában fekszik. Egyik oldalán festői dombosor, másik oldalán patak szegélyezi. Határa igen változatos, dombokkal, mélyenfekvő, vízenyős rétekkel szabdalt. Felszínének kialakulásában az Ős-Mura és az Ős-Kerka folyó játszott jelentős szerepet.

Tervelőzmények:

A terv készítése során felhasznált tervek, dokumentációk:

- Nyugat-Dunántúli területfejlesztési koncepció,
- Zala megye területfejlesztési koncepciója hosszú távra,
- Zala megye területfejlesztési középtávú stratégiai és rövidtávú operatív programja,
- Tornyiszentmiklós Települési Környezetvédelmi Program
- Zala Megye Területrendezési Terve – előkészítő fázis (2005. PESTTERV KFT, PYLON KFT, TERRA Stúdió KFT.)
- Tornyiszentmiklós Szabályozási Terve (ZALATERV 1988),
- Tornyiszentmiklós Szabályozási Terv karbantartás (ZALATERV 1992),
- Lenti statisztikai térség helyi vidékfejlesztési terve és települési projektgyűjteménye (c. HU-010803-31. sz. projekt) 2004.
- Lenti Vállalkozási Övezet Komplex Fejlesztési Terv (PYLON KFT 2004.)

Zala Megye Területrendezési Tervének célja az országos Területfejlesztési Koncepció, az Országos Területrendezési Terv, illetve Zala Megye Településfejlesztési Koncepciója és Programja célkitűzéseinek figyelembevételével:

- a megye távlati térszerkezetének,
- az országos és térségi jelentőségű közlekedési és közmű hálózatok helyének,
- az urbanizált a mezőgazdasági, illetve a természeti területek rendszerének meghatározása,
- a területek használatának és a természeti erőforrások megőrzésének átfogó szabályozása.

A rendezési terv átfogó célkitűzései a jelenlegi helyzet rendezési kihívásai alapján a megye egészére, azon belül differenciált kistérségeire megfogalmazódó megyei érdekek figyelembevételével az alábbiakban kerül meghatározásra:

- a fenntartható területi fejlődés feltételeinek biztosítása, az ökológiai egyensúly fenntartása,
- a megye térszerkezetében meglévő aránytalanságok kiegyenlítése, a meglévő központok erősítése, a központhiányos térségek funkcióinak bővítése, központképzés,

- a táji, területi, környezeti adottságokkal összhangban lévő urbanizáció térbeli kereteinek megteremtése,
- értékvédelem, értékfejlesztés,
- a területfelhasználási és környezethasználati konfliktusok megoldásának elősegítése,
- a fejlesztés lehetséges helyszíneinek biztosítása.

Fenti célokból, programokból Lenti kistérséget és ezen belül Tornyiszentmiklóst az alábbiak érintik:

A térszerkezetet meghatározó közlekedésfejlesztési javaslatok

Új nyomvonalon történő főútfejlesztés

Az M86 gyorsforgalmi út átadásával várhatóan tovább fog nőni az észak-déli irányú forgalom a Letenye-Tornyiszentmiklós-Lenti-Zalalövő közötti 7538 sz., valamint a 86 sz. utakon. A 86 sz. főút, illetve az M86 fejlesztése éppen ezen megnövekedett forgalom levezetését szolgálja, ugyanakkor ezzel egy időben szükséges a Lenti-Tornyiszentmiklós-Lenti-Zalabaksa (86 sz. út) között egy új, településeket elkerülő főútvonal kialakítása, mely Zalabaksától délre csatlakozik az M86-ba.

Mellékútfejlesztés

- Tormafölde-Maróc/Tornyiszentmiklós

A térszerkezetet meghatározó ökológiai hálózat fejlesztésének irányai:

A kistérség zöldhálózatának gerincét a Kerka és a Mura folyók térsége, a Szentgyörgyvölgyi-, valamint a Cserta patakok menti ökológiai és zöldfolyosók jelentik.

A zöldhálózat legnagyobb kiterjedésű területei eben a kistérségben nem a vízfolyások menti területek, hanem a kisebb települési területeket is körülölelő összefüggő erdőterületek.

Ebben a kistérségben az Őrségi Nemzeti Parkhoz kapcsolódó göcseji területeken országos összehasonlításban is jelentős erdőterületek találhatók a Zalatól délre, a Kerkától keletre kiemelkedő ökológiai és turisztikai értéket képezve.

További összefüggő erdőterület részei a kistérségi zöldhálózatnak a Lenti – Tornyiszentmiklós közötti, valamint a Gutorfölde – Páka – Lovászi vonaltól DK-re fekvő térségek erdői. Az erdőterületek és a települési területek közötti térségben a kertgazdasági területek képeznek átmenetet.

A program a Nemzeti Park terveivel összhangban az országos védettségű területek jelentős kiterjesztését tartalmazza a Kerka térségében nem védett tájban az erdőterületek kismértékű növelésére (kiegészítésére), illetve az extenzív területfelhasználás támogatására fogalmaz meg javaslatokat.

Jelen terv készítése során a továbbiakban figyelembe vettük:

- az államigazgatási szervek előzetes állásfoglalását,
- a településfejlesztési koncepciót,

- a tervezés során tartott önkormányzati, lakossági és szakhatósági egyeztetések eredményeit,
- a Nyugat-dunántúli Területi Főépítészeti Iroda 104/2005. számú véleményét.

2. A NÉPESSÉG VÁRHATÓ ALAKULÁSA

A község népességének, lakásállományának és fő/lakás mutatójának változását az alábbi táblázatok mutatják:

év	1870	1900	1910	1920	1930	1941	1949	1960	1970	1980
népesség	872	1158	1210	1137	1221	1309	1355	1314	1077	1002

év	1986	1990	2000	2001	2002	2003	2004
népesség	964	825	690	688	691	688	686
lakásszám	287	290	302	303	304	304	306
fő/lakás	3,36	2,85	2,28	2,27	2,27	2,26	2,24

Demográfiai adatok

év	Nő	Férfi	Összesen
2001	348	340	688
2002	347	344	691
2003	342	346	688
2004	340	342	682

Az adatok elemzéséből levonható következtetések:

- az elmúlt évtizedek alatt a lakosságszám folyamatosan csökkent, a lakások száma viszont folyamatosan emelkedett.
- A községbe való költözést segítheti a határtelepülési helyzet, az ipari illetve kereskedelmi-szolgáltató- és lakóterület bővítésének lehetősége, az üdülőterületek fejlesztése (horgászto és környéke),
- A település táji és települési adottságai, közlekedés-földrajzi helyzete (határátkező, autópálya) kedvezőek a nyugodt életet, kikapcsolódást vágyó emberek számára.
- kedvező a település közművesítettsége,
- A fő/lakás mutató (2,24) várhatóan csökkenni fog, mely a stagnáló népességszám mellett újabb lakásépítési igényt jelenthet.

3. A TELEPÜLÉSSZERKEZET ALAKÍTÁSA

A település szerkezetének kialakulásában a természetföldrajzi adottságok – északon és délen szántók és legelők, nyugaton erdők és szőlőhegyek, továbbá a községet átszelő, (Lendvaújfalui-patak) illetve keletről (Kerka folyó) és délről határoló (Ő Lendva-patak, Adovány-patak) vízfolyások, valamint az átmenő forgalmat lebonyolító közlekedési útvonalak - döntő szerepet játszottak.

A község belterületét alapvetően jellemző hálós szerkezetű utak és a korábban kialakított és beépült építési telkek egyaránt meghatározóak voltak a településszerkezet kialakulásában.

Tornyiszentmiklós külterületének terület-felhasználásában a mezőgazdálkodás a domináns, részben e területek, valamint gyepterületek határolják a belterületet észak, észak-keletről.

Az igazgatási terület É, ÉNY-i részén nagyobb kiterjedésben erdő és szőlő ültetvény, korábban zártkert található. A szőlőültetvények változó képet mutatnak, sok a felhagyott gyepesedett, beerdősült parcella. A gazdálkodást nagymértékben segíti az önkormányzati kezdeményezésre indított aszfaltozott útépitési program.

A település fejlődése szempontjából kiemelten kezelendő az ebben az évben elkészült M 70-es autótú, mely a belterületet délről elkerüli. Az útépités során tudatosan kialakított tó, annak könnyű megközelíthetősége a későbbiekben a község jövőjét meghatározó tényező lehet.

A település fejlesztésének alapelvei:

- az adottságokon alapuló földhasználat megtartása,
- a belterület szerkezetének megőrzése (telekstruktúra, beépítési mód)
- új lakóterületek és gazdasági területek kijelölése a jelenlegi belterületi határ növelésével,
- a falusi életmód értékeinek megőrzésével, a tájjal, a természettel harmonizáló, településszerkezethez illeszkedő lakó illetve rekreációs fejlesztési lehetőségek biztosítása,
- a közlekedés biztonság növelése, a zajterhelés és az átmenő teherforgalom csökkentése a belterületet elkerülő úttal,
- az M 70-es autótú és környezetének rendezése.

3.1. Beépítésre szánt területek:

3.1.1. Lakóterületek:

A terv Tornyiszentmiklós lakóterületeit a falusias terület-felhasználási kategóriába sorolta. E területek nagy része kialakult, akár a teleknagyságot, a telekhasználatot, akár a beépítési módokat vizsgáljuk. A beépítési mód jellemzője az előkert nélküli illetve kis előkertes, oldalhatáron álló fésűs házas forma.

A 60-as években kialakult telkek beépítési módjának jellemzője az oldalhatáron álló előkertes házas forma.

Igen egységesnek minősíthető a telekhasználat, mely szerint a lakóépületeket követi a gazdasági épületek zónája, majd a szántóföldi, kertművelés területe.

A lakóépületek sokfélesége híven tükrözi a lakással, lakóépülettel kapcsolatos történeti fejlődést, mind a hosszházas (utcavonalra merőleges), a hajlított ház, mind a sátoztetős, valamint a társasház lakóépület típus megtalálható. A beépítést tarkítja a melléképületek igen változatos, oldalhatár menti, illetve arra merőleges elhelyezése.

A terv a lakóterületek fejlesztése vonatkozásában az alábbiakat tartja szükségesnek:

- Tornyiszentmiklós népességszáma 15 éves távlatban 700-750 főben irányozható elő,
- miután a lakások (épületek) legnagyobb része 1970-es években épült, azok megújítása, komfortosítása elengedhetetlenül szükséges. E folyamatban alapvető szempontnak kell lennie a települési és építészeti értékek megőrzésének,
- a várható lakótelek igény miatt új lakóterület kialakítása válhat szükségessé. Erre a célra tartalék lakóterületek kerültek kijelölésre a belterület É-i, középső illetve NY-i részén,
- a telekhasználat megőrzése érdekében az építési hely határának a hátsókert felé történő rögzítése.

3.1.2. Vegyes terület:

A terv településközpont vegyes területet jelölt ki a község két meghatározó részében, a templom és az un. vásártér környezetében. E területek nagy része ugyancsak kialakult, akár a teleknagyságot, a telekhasználatot, akár a beépítési módokat tekintjük. A beépítési mód jellemzője az előkert nélküli illetve kis előkertes, oldalhatáron, vagy szabadon álló ház típus.

A településközpont vegyes területeken belül helyezkednek el a település jelentősebb intézményei is:

Gyógyítás, egészségvédelem:

- háziiorvosi rendelő,

Oktatás:

- általános iskola,

Kultúra, művelődés:

- művelődési ház,

Szolgáltatás:

- étterem,
- panzió,
- üzletek,
- takarékszövetkezet,

Vallás:

- katolikus templom.

A településközponti terület-felhasználást a Petőfi Sándor utca - Kossuth Lajos utca kereszteződésében és a Kossuth Lajos utcában a templom és iskola térségében a meglévő intézményi funkciók figyelembe vételével – biztosítva a fejlesztés lehetőségét is – jelöltük ki.

3.1.3. *Gazdasági terület:*

A falusias lakóterület – a történeti hagyományoknak megfelelően – lehetőséget ad arra, hogy azon mező- és erdőgazdasági, valamint kézműipari építmény is elhelyezhető legyen. E tevékenységek háttérét biztosítják a nagyméretű, zömmel jó állapotban lévő istállók, melléképületek. Amennyiben a lakótelken, illetve a már kialakult gazdasági területeken erre még sincs lehetőség a terv a belterület keleti határában, a tervezett elkerülő út környezetében, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területet biztosított.

A terv önálló gazdasági területet - ipari gazdasági területet - a már korábban kialakult egykori TSZ majorok és olajipari tankállomások területein jelölt ki. A gazdasági terület közutakkal, közművekkel feltárt, további telekosztás biztosított.

A terv az autópálya csomópont környezetében hosszútávban kialakítható gazdasági területet is javasol.

3.1.4. *Üdülő terület:*

Üdülőterületek kijelölésére a településfejlesztési koncepció kiemelt figyelmet fordít. Erre a célra a terv az M 70-es autótűt déli oldalán, attól erdősávval elválasztva javasol kijelölni területet. A földrajzi adottságok – a kialakult tó, az Ó-Lendva-patak – és a kétoldali (K, Ny) könnyű megközelíthetőség még vonzóbbá teszi ezt a térséget. Az üdülőterületen belül a hétvégi házas övezet számára biztosítottunk területet. A területen megvalósítandó üdülési, rekreációs funkció: strandolás, horgászat, sport.

3.1.5. *Különleges területek:*

- temetők: kialakult. A Kossuth Lajos utcai temetőt kegyeleti parkká kell alakítani, abba temetkezés már évek óta nincs. A község üzemelő temetője a Petőfi Sándor utcától északra található. Bővítése a közelműltban megtörtént.
- sport: kialakult, bővítése nem szükséges.
- strand terület: új területhasználat, célja a község idegenforgalmának fejlesztése, strandolási lehetőség biztosítása.
- hulladéklerakó: a regionális rendszer kialakulásáig a község igényét kielégíti.
- olajkutak területe: kialakult kűtterületek, fejlesztésük nem várható.

3.2 Beépítésre nem szánt területek:

3.2.1. Közlekedési és közmű területek:

A területek nagyrészt kialakultak, lehatárolásukat, a szabályozási szélességeket és védőtávolságokat a szabályozási terv, az előírásokat a HÉSZ tartalmazza. Új közterületet, közlekedési területet illetve bővítéseket a tervezett lakóutcákban irányzott elő a terv.

A településközpontban a közlekedésbiztonság növelése érdekében két körforgalmi csomópont került kialakításra.

Új közlekedési elem: a tervezett 86-os főforgalmi út, valamint az üdülterület feltárását biztosító kiszolgáló út.

3.2.2. Zöldfelületi rendszer – zöldterületek:

A település szerkezetéből adódóan a patakok mentén változatos zöldfelületi rendszer alakult ki, amelynek fenntartását és ápolását fontosnak tartjuk. Jelentősebb zöldterület még a település központjában a katolikus templom környezetében található. A lakóterület telekosztása, a teleknagyság és a telkek használata – kevés kivétellel – olyan szövetet alkot, amelyben az összefüggő közterületi zöldfelületi elemek és azok rendszere nem alakulhatott ki.

3.2.3. Mezőgazdasági területek:

A termőterületek mezőgazdasági célú hasznosítása a jövőben is alapvető szempont lesz, azonban a művelési ágak kérdésében, azok jelenlegi arányának megváltoztatásában az új földtulajdonosoknak, a mindenkor piaci viszonyoknak, a termelést segítő, vagy gátló pénzügyi szabályozási rendszereknek meghatározó szerepük lesz.

A terv készítése során történt egyeztetések eredményeként az alábbiak rögzíthetők:

- a szántóföldi termelés várhatóan megmarad. A beépíthető földterület minimális nagysága az **Má** övezetben 10,0 ha legyen.
- a távlatban is megtartandó a kertövezet.

3.2.4. Vízgazdálkodási terület:

E terület-felhasználásba az igazgatási területen végighaladó patakok és Kerka folyó, valamint az autóút építés során kialakult bányató, tervezett üdülőtó és a település területén található vízmű terület tartoznak. A területek kialakultak, bővítésük nem indokolt.

1. TÁJRENDEZÉSI JAVASLAT

1.2 Természeti adottságok:

1.2.1 Földrajzi elhelyezkedés:

Tornyiszentmiklós község a *Mura-balparti sík* kistáj északnyugati csücskében található, északon a *Kerka-vidék (Hetés)*, északkeleten pedig az Egerszeg-Letenyei dombság kistájjal határos, egyben három kistájcsoport (Nyugat-Zalai-dombság, Kelet-Zalai-dombság, Muravölgyi-sík) találkozási pontján fekszik.

A település a tőle északkeletre lévő dombok lábainál, a Kerka és a Mura völgyének találkozásánál helyezkedik el. Északon Lendvadedes, Gosztola, Kerkateskánd és Lovászi, keleten Tormafölde, Dobri és Kerkaszentkirály községhatárokkal érintkezik, délen és nyugaton pedig az országhatár (Szlovénia) határolja.

1.2.2 Földtani adottságok:

A völgysíkot a Mura újpleisztocén teraszrendszere és óholocén ártere uralja. A környék egyetlen hasznosítható nyersanyaga a folyóvízi kavics, amely itt kevesebb kitermelhető készletet tartalmaz, mint a Mura völgy más részein (Letenye, Murakeresztúr). A falu és a Kerka folyó közötti területen üzemelő anyagnyerőhely található, az innét kitermelt földet az autótűt építéséhez használták fel, a terület rekultiválása még nem történt meg.

A falutól délre a Mura erdőn és a tőle keletre lévő szántókon elszórva több tucat üzemén kívüli olajkút emlékeztet az egykori olajbányászatra. A sík területeket réti- és réti öntéstalaj, a domboldalakat agyagbemosódásos barna erdőtalaj, a szőlőhegyek legmeredekebb és legszárazabb részeit vázatalaj borítja.

1.2.3 Éghajlat:

A térség éghajlata mérsékeltén hűvös-mérsékeltén nedves. A napsütéses órák száma az országos átlagnál kevesebb, 1850-1900 óra. Az évi középhőmérséklet 9,7 °C körüli, a vegetációs időszaké kevéssel 16 °C fölötti. Az évi átlagos csapadék 700-800 mm, a hegy- és magasabb dombvidéket leszámítva hazánk egyik legcsapadékosabb tája. A vegetációs időszak csapadéka meghaladja a 480 mm-t.

1.2.4 Vízrajz, vízrendezés:

A település belterületét és külterületét az alábbi vízfolyások érintik:

- a társulati kezelésű Lendvaújfalui patak és Dobri patak,
- Pincei határárok, Ó-Lendva patak, Bagonica patak, Lendva patak (szabályozott medrének Adovány csatorna a neve, a régi holtágak maradványai a Mura erdőn és a

szántókon többfelé megtalálhatók), Kerka folyó. Mindegyik KÖVIZIG kezelésű, határt metsző vagy alkotó vízfolyás.

A községtől délre, közvetlenül az M70-es út mellett kavicsbányató található. A Kerka és a Lendva egykori holtágai mára szinte teljesen kiszáradtak, csak nagyobb árvizek és tavaszi hóolvadás alkalmával kapnak vízutánpótlást.

Mindkét folyót és a befolyó vizeket szabályozták, az egykori árterületet meliorálták, a talajvíz szintje lecsökkent. Jelentős árvíz utoljára 1998. novemberében volt, de ez Tornyiszentmiklós községet nem veszélyeztette.

A VIZITERV Kft által készített Kerka völgyi vízkárelhárítási koncepcióterv (1999.) nem jelöl meg Tornyiszentmiklós községet érintő szükséges árvízvédelmi beavatkozást. A befolyó patakok, árkok mederrendezése, tisztítása tovább rontaná a vízháztartási viszonyokat, ezért azokra nincs szükség.

1.2.5 Növényzet:

Tornyiszentmiklós község területe növényföldrajzi térbeosztás tekintetében a Nyugat-Balkán flóratartomány (*Illyricum*), *Praeillyricum* flóraidékének Zalai flórajárásába (*Saladiense*) tartozik. Jellemző természetes növénytársulás az ártéren az ecsetpázsitos mocsárrét (*Carici vulpinae-Alopecuretum pratensis*) és a franciaperje rét (*Pastinaco-Arrhenatheretum*), valamint a puhafaliget (*Salicion albae*).

A Kerka és Lendva egykori holtágaiban helyenként magassásosokat (*Caricetum*) és égerlápokat (*Angelico sylvestris-Alnetum*), a patakok partján és a szőlőhegy északi szivárgóvízes lábánál égerligetet (*Carici-Alnetum*) láthatunk. A kaszálórétek jellemző növénye a társulásalkotó fajokon kívül a védett szibériai nőszirm (*Iris sibirica*) és mezei szegfű (*Dianthus deltoides*). A Kerka partján az elmúlt években 2 nagyobb (egyenként 20 ha-os) rétet is feltörtek (a Földhivatali nyilvántartás mér rétnak jelöli, jelenleg mindkettő szántó).

A Mura erdő északnyugati sarkában, régi Lendva holtág partján lévő legelőt az autóút építés során tették tönkre. A Mura erdő és az Ó-Lendva közötti területen egykori fás legelő található, méretes, öreg kocsányos tölgy (*Quercus robur*), gyertyán (*Carpinus betulus*) és bükk (*Fagus sylvatica*) fákkal. A falutól északkeletre az erdő és a szőlőhegy közé ékelődve szintén felhagyott legelőt láthatunk, hatalmas fákkal (néhányik átmérője közel két méter). Mindkét legelő cserjésedik, a fák közötti üres területeket részben vagy teljesen benőtte az erdő.

A falu északkeleti határban markánsan kiemelkedő dombok déli oldalán szőlőültetvények vannak. A felhagyott vagy kivágott szőlők helyén nyomokban megtalálható az eredeti természetes növényzet. A virágos kőris (*Fraxinus ornus*) jelenléte egykori szárazabb élőhelyen előforduló erdőtársulásra utal. Az egykor ültetett gesztenyeligetek aljnövényzetükben megőrizték a természetes erdők lágyszárú fajait: gyöngyvirág (*Convallaria majalis*), tündérfűrt (*Aruncus dioicus*), nagy völgycsillag (*Astrantia major*), szártalan kankalin (*Primula vulgaris*).

A szőlőhegy legszárazabb, déli és délkeleti kitettségű részein természetes gyepparadványok (*Brachypodietum*) is fennmaradtak, illetve a szőlők kivágása,

felhagyása után regenerálódtak, melyeken ritka, védett növények is előfordulnak: agárkosbor (*Orchis morio*), vitézkosbor (*O. militaris*), tarka kosbor (*O. tridentata*).

A domboldalakon a délnyugat-dunántúli gyertyános tölgyes (*Helleboro dumetorum Carpinetum*) és az illír bükkös (*Vicio oroboidi-Fagetum*) a jellemző erdőtársulás, több védett növényfajjal: ciklámen (*Cyclamen purpurascens*), farkasölő sisakvirág (*Aconitum vulparia*), turbánliliom (*Lilium martagon*), kétlevelű sarkvirág (*Platanthera bifolia*). A falutól délnyugatra, az országhatár képezte sarokban található Mura erdő kiemelkedő jelentőségű erdőterület.

A Magyarországon erősen megfogyatkozott, Zalában csak kis területeken létező keményfás ligeterdő (*Fraxino pannonicae-Ulmetum*) különösen látványos előfordulása. A fák méreteikben (40 m magas, 60-80 cm átmérő) is különlegesek, de jelentőségét növeli, hogy itt az ártérre a bükk is lehúzódtott, a ligeterdő fafajai (kocsányos tölgy, magyar kőris, vénicszil) mellett a bükk is előfordul.

1.2.6 Állatvilág:

A növényekhez hasonlóan az állatvilág is bővelkedik ritka, védett és fokozottan védett fajokban. A Kerkában és mellékvizeiben a gyakori halfajok mellett előfordul a fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), kövi csík (*Barbatula barbatula*), vágó csík (*Cobitis taenia*) és a menyhal (*Lota lota*), a hüllők közül a mocsári teknős (*Emys orbicularis*), a madarak közül a jégmadár (*Alcedo atthis*), illetve főleg őszi-téli időszakban a nagy kócsag (*Egretta alba*) és a szürke gém (*Ardea cinerea*).

Az elmúlt években spontán visszatelepedéssel megjelent a hód (*Castor fiber*). A kaszálóréteken főleg a csapadékos időszakban megjelenik a haris (*Crex crex*). Régi adatok, a területet jól ismerő emberek elmondása alapján előfordul(t) a keresztes vipera (*Vipera berus*) is. A felhagyott legelők és az erdők öreg, odvas, korhadtt fái a szarvasbogár (*Lucanus cervus*), különböző cincérfajok, az orrszarvúbogár (*Oryctes nasicornis*), a búbos banka (*Upopa epops*), a macskabagoly (*Strix aluco*) és több denevérfaj élőhelyei.

A vadászható fajok közül említést érdemel a gímszarvas, az őz, a vaddisznó és a róka. A vadállomány (főleg a szarvas és vaddisznó) – Zala megye és az ország más pontjaihoz hasonlóan – túlszaporodott.

1.3 Táj- és természetvédelem:

1.3.1 Tájhasználat:

Erdők, gyepek, szőlő, gyümölcsös:

Tornyiszentmiklós község külterületén 672 ha erdő művelési ágú, üzemtervezett erdőterület található, mely a község külterületének 36 %-a. Az erdők szinte teljes egészében a községtől északnyugatra lévő dombokon található, illetve kisebb részben a Lendva egykori árterületén a már említett Mura erdő. Az összes erdő elsődleges

rendeltetése fatermesztés. A többihez képest elenyészően kevés a település közvetlen közelében lévő erdő.

Az erdők nagyobb része (436 ha) állami tulajdonban van, kezelője a Zalaerdő Rt. Általánosságban megállapítható, hogy ezek a legjobb állapotú és legjobban kezelt erdők. Fafajuk bükk, kocsánytalan- és kocsányos tölgy, gyertyán, magyar kőris, vénic szil madárcseresznye, szelídgesztenye, akác, erdei fenyő, a völgyekben, patakpartokon mézgás éger és fehér fűz. Elszórtan találhatunk homogén lucfenyő állományokat is. Ezek ültetvény jellegű erdők, nem tekinthetők természetes erdőknek.

A Mura erdőtől északra és a Pócsi lapon lévő egykori legelőkön méretes, „böhöncös” kocsányos tölgyek találhatók, legtöbbjük 100 évnél is öregebb, átmérője meghaladja az egy métert. A Kerka hullámterében, a holtágakban, a csatornák rézsűjében természetes úton törékeny fűz, fehér fűz, mézgás éger, szürke nyár stb. verődött fel.

Az egykori szövetkezeti tulajdonban lévő erdők jelenleg magántulajdonban vannak. Az üzemtervezett erdők kezelése az aktuális erdészeti üzemtervek előírásai szerint, az Állami Erdészeti Szolgálat felügyeletével történik.

Az üzemtervezett, földhivatali nyilvántartásban erdőként szereplő területeken felül nagyon sok helyen – elsősorban a felhagyott szőlők helyén, illetve a szőlők, zártkertek körüli egykori réteken, legelőkön – a művelés elmaradása miatt spontán felferődött – erdőknek még nem nevezhető – ligetes cserjés, fás foltokat lehet találni. Ezek a legtöbb esetben nem vagy alig záródott erdők, fafajuk a legtöbb esetben akác, illetve gyertyán, mezei juhar. A térképen jelölt erdők határa a fent említett okok miatt legtöbbször alig azonosítható. A felhagyott szőlők, parlagok, nem használt szántók erdősítése célszerű, hiszen a térségben a természetes klimax (záró) társulás az erdő.

Erdősíteni ott érdemes, ahol már amúgy is elkezdte az erdő visszafoglalni a korábban elvett területeket, de nem kell feltétlenül erőltetni. Mindenképpen kerülendő a tájidegen, agresszív fafajok alkalmazása (akác, amerikai kőris stb.). A szőlőhegyek déli és keleti kitétséggű, száraz részeit sem érdemes erdősíteni, hiszen itt az erdőgazdálkodás nem lenne kifizetődő, valamint ezeken a helyeken értékes, ritka növénytársulások és ezekhez kötődő védett növény- és állatfajok találhatók.

Erdős, fás területek

A korábbi fejezetekben már ismertetett üzemtervezett erdőkön kívül sokfelé található nem üzemtervezett zártkerti vagy spontán felferődő erdő, illetve facsoport. Ezek egyrészt ültetvény eredetűek (zártkert, fasor, karácsonyfatelep stb.), valamint a spontán bekövetkező cserjésedés, erdősödés eredményei. Az elmúlt évtizedben jelentősen csökkent a megművelt területek aránya, a régóta nem művelt területeken – főleg ha azok fás területekkel szomszédosak – a kedvező éghajlati- és talajadottságok miatt megindult az erdősödés. Ez a folyamat a nem művelt zártkerti területeken a leginkább szembetűnő. A szőlőhegyeken, szövetkezeti területeken előszeretettel ültették az akácot, mivel gyorsan nő, de kemény fát ad, tűzifának kiválóan alkalmas és már az előhasználatok (gyérítés) során is ad használható faanyagot (szőlőkaró), sarjzattal könnyen felújítható. A felhagyott és kivágott szőlők helyén is hamar megjelenik az akác a szomszédos területekről. Ez a folyamat annyira felgyorsult, hogy Zala megyében – ahol az országos átlaghoz képest magas az erdők, ezen belül a hazai fafajokból álló

erdők aránya – a zártkertekben szinte kizárólag, a magántulajdonban lévő erdőknek pedig jelentős részében akác található. A természetes erdőket is veszélyezteti az akác, mivel azok letermelése után megnehezíti az erdő felújítását, megjelenik elegyfajként és gyorsabb növekedése miatt kiszoríthatja a hazai fafajokat. Ahol megjelent, visszaszorítása vagy kiirtása nehéz, hosszadalmas és költséges folyamat.

Viszonylag nagy területarányul szerepelnek a fenyők is (erdeifenyő és lucfenyő). Az erdeifenyő ugyan elegyfajként, szórványosan előfordul a természetes erdőkben is, de ültetvényszerű elegyetlen és egykorú állományai nem tekinthetők természetes erdőnek. Az ültetett lucosok idősebb állományainak egészségi állapota legyengült az elmúlt évek száraz időszakában, ezért kiszáradtak, illetve másodlagos károsítók (szú) jelentek meg.

Összességében megállapítható, hogy a tájidegen fafajok (és lágyszárú fajok) megjelenése és telepítése nemkívánatos folyamat. Megoldására viszont nem elegendő helyben intézkedni. Az üzemtervezett erdőkben folyó gazdálkodást az Állami Erdészeti Szolgálat felügyeli. A fennmaradó területeken a művelési ágnak megfelelő gazdálkodás jelenthet megoldást.

1.3.2 Tájképvédelem:

Tájképi értékek, egyedi tájértékek:

A község belterületén a közterület kiépítése spontán módon történt – adottnak tekinthető. A település két korábbi falu (Lendvaújfalu és Kerkaszentmiklós) egyesítéséből jött létre. A falu képét meghatározza a templom, mely a faluba érkezve már km-ekről látszik. Zöldterület itt és a foci-pálya környékén lett kialakítva, valamint további parkosítás várható az elmúlt években létesített kavicsbányától. A közterületek (Körjegyzőség és Óvoda épülete, Iskola, Kultúrház, foci-pálya környéke stb.) rendezettek. A települést északon, keleten és délnyugaton szántók veszik körül. A falu déli szomszédságában átmenő magasfeszültségű vezeték és a közelmúltban épített autópálya rontja a látéképet. A Kerka árterületén, az egykori legelőkön megmaradt esztétikailag is értékes öreg tölgyfák, a Mura erdő tömbje és a dombokon lévő erdők emelik a tájképi értéket. A közeli domboldalak és az azokon lévő szőlők, pincék is fontosak tájképi szempontból. A szőlők legtöbbje művelt, rendezett. A pincék között még találni hagyományos építésű, borona vagy fatálas épületet. A hegyi pincék régen mind zsúposak voltak, ma már ilyeneket nem találunk. A szőlőhegyekről látványos kilátás esik a Mura és a Kerka völgyére.

1.3.3 Természetvédelem:

Az előzőekben leírtakból látszik, hogy Tornyiszentmiklós környéke természetes és természetközeli élőhelyekben és az ezekhez kötődő védett növény- és állatfajokban rendkívül gazdag. A Kerka völgyében az illetékes természetvédelmi hatóság (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) 2001.-ben előkészítette egy Tájvédelmi Körzet védetté nyilvánítását. A hatósági egyeztető tárgyalás 2001. decemberben lezajlott. A tervezett Kerka-menti Tájvédelmi Körzet Tornyiszentmiklós községet is érinti. Az elmúlt évben kijelölésre került tervezett Natura 2000 területek hálózata is érinti a községet (Kerka völgy, Mura erdő).

Natura 2000 területek Tornyiszentmiklós igazgatási területén: 02; 03/2-9; 015/2-4; 016/1-3; 017/2-10; 018-019; 030/1-5; 0195; 0196/1-2,4-14; 0200; 0201/3-11; 0213;

0215; 0216/1-2; 0217; 0218/1-2; 0219-0220; 0221/2-5,7-8; 0223-0229; 0230/4,7,17-18,23,26-28; 0231-0235; 0236/2-7. hrsz.

A tervezett védett területen újabb építési, telekalakítási (pl. kavicsbánya kialakítás stb.), illetve a terület jellegét megváltoztatható munka, a területre más módon hatással lévő beavatkozás (pl. vegyszerezés stb.) természetvédelmi hatósági engedélyezéshez kötött.

A holtágakban, csatornáknban, árkokban a vízelvezetés, kotrás, további medermélyítés – ezáltal az amúgy is alacsonyan lévő talajvízszint további csökkentése – nem elfogadható.

A rétek és legelők hagyományos gazdálkodás szerinti kezelésével (legeltetés, kaszálás) a tájképi és természeti értékek megőrizhetők, illetve fokozhatók lennének. A szőlőhegy régi hagyományos épületei, öreg gesztenyefái, illetve az egykori legelő hatalmas öreg fái (Pócsi lap) megérdemelnék a helyi védetté nyilvánítást.

Az M7-es autópálya és az M70-es autót út átadásával megnőtt a községe áthaladó – korábban is elviselhetetlen nagyságú – kamionforgalom. A légszennyező, de ezen kívül balesetveszélyes forgalmat a településen kívül el kell vezetni. Erre egyetlen megoldásnak tűnik a falutól keletre, a település és a Kerka közötti területen elkerülő utat építeni. A kérdéses terület ugyan a tervezett védett terület része, de kizárólag szántót és a közelmúltban megnyitott (még nem rekultivált) anyagnyerőhelyet érintené.

1.4. Zöldfelületi rendszer:

A településen az út és a házak közötti zöld sáv keskeny, utcafásításra alkalmatlan. Azokon a részekén, ahol lehetséges a fák ültetése gömbakácot, kőrist, hársat, nyírt, gesztenyét és gyümölcsfákat telepítettek.

A templom egy magaslaton helyezkedik el. A templomkert nagyobb része parkosított, rendezett képet mutat. Nyugati oldalán gyümölcsfák, -míg a csodálatos látványt nyújtó déli oldalán- gyomfaként ismert bálványfa található.

A határátkelő felé vezető úton a sportpálya mellett kőrisfasor húzódik, néhány hársfával, aljában tujából kialakított sövény.

A település központjában lévő kultúrház lucfenyőből álló fasor övezi. Az út túloldalán található Takarékszővetkezet parkosítása kissé zsúfolt képet mutat.

Az újonnan kialakított kereszteződés látványa nyomasztó. Dézsás növénykiültetések enyhítenék az összképet.

Az utcafásítás legnagyobb problémája a szűk zöldsáv, és a légvezetékek jelenléte melyek miatt a fák telepítése nehezen megoldható. A jelenlegi utcafásításokra jellemzőek a gömbakácok és gyümölcsfák. Csak a sportpálya mellett találunk karakteresen végigvonuló kőrifasort.

A légvezetékek alá alacsony növésű, gömb koronát nevelő fákat kell ültetni, míg ahol nincs ilyen akadály, oda a tájra jellemző, őshonos fákat kell telepíteni.

- § Acer campestre 'Nana'
- § Acer platanoides 'Globosum'
- § Crataegus laevigata
- § Fraxinus ornus 'Mecsek'
- § Sorbus borbásii
- § Tilia tomentosa

illetve:

- § Aesculus hippocastanum
- § Fraxinus sp.
- § Tilia sp.
- § Platanus hispanica

A Takarékszövetkezet melletti park zsúfolt, az örökzöldek túlzott használata nyomasztó látványt nyújt.

A kultúrház udvara parkosítható, és egyben játszótér kialakítására is alkalmas. Fa játszószerkezetek, padok, asztalok elhelyezése javasolt.

A kereszteződés egyhangúságát dézsás kiültetésekkel kell feloldani.

A településrendezési terv figyelembe veszi, hogy a környezethasználatot az elővigyázatosság elvének figyelembevételével, a környezeti elemek kíméletével, takarékos használatával kell megvalósítani. Ezért a településen kialakítandó létesítmények és infrastruktúra kialakítása során figyelembe kell venni, hogy

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt okozzák,
- megelőzhető legyen a környezetszennyezés,
- kizárja a környezet- és természetkárosítást.

2. KÖRNYEZETALAKÍTÁSI JAVASLAT

A településrendezési terv figyelembe veszi, hogy a környezethasználatot az elővigyázatosság elvének figyelembevételével, a környezeti elemek kíméletével, takarékos használatával kell megvalósítani. Ezért a településen kialakítandó létesítmények és infrastruktúra kialakítása során figyelembe kell venni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt okozzák, megelőzhető legyen a környezetszennyezés, kizárja a környezet- és természetkárosítást.

2.1 KÖRNYEZETI ELEMELK:

2.1.1 Talaj és vizek védelme:

A területfejlesztés során ásványvagyron-védelmi szempontokat is figyelembe kell venni. Az M70-es út építése miatt megnövekedett az igény a kavics és a töltésalap-föld iránt. A környező domboldalakon az esőzések eróziót okozhatnak, ezért különös figyelmet kell fordítani a külterületeken elhelyezett hulladékokra. A kavicsbánya környezetét és az agyagbányát rendezni kell. A vizek védelmére az idén befejezett csatornázás és szennyvíztisztítás megoldást jelenthet.

2.1.2 Levegőtisztaság védelem:

A település szűken vett területén ipari jellegű termelő tevékenység nincs. Az elmúlt években az M70-es út építésével és a kavicsbányából való szállítással járó ártalmak (benzinger, por, zaj, rezgés) komoly terhelést jelentettek a községnek. A főútcán áthaladó közúti közlekedés jelentős légszennyezést okoz, meghatározó a levegőminőség alakulásában. A fűtésből adódó és az egyéb légszennyezések elenyészőek. A községen áthaladó forgalmat mindenképpen a falun kívül kell terelni.

2.1.3 Hulladékgyakdálkodás:

A településen keletkezett háztartási hulladék összetétele inhomogén, a nagy szervesanyag tartalmú háztartási hulladék mellett tartalmaz vegyes kerti és veszélyes hulladékot (növényvédőszer csomagolóanyag, lejárt szavatosságú gyógyszer, használt elem stb.) is. Tornyiszentmiklóson a lakossági hulladékot heti egy alkalommal szervezetten gyűjtik össze és szállítják el a Lenti közelében található szeméttelre (Le-Ko Kft Lenti). A rendszeres hulladékszállítás mellett időnként lomtalanítási akcióra is sor kerül.

2.2 Települési környezet:

Ökológiai és környezetvédelmi szempontból a település környezetében lévő táj azon elemei a legfontosabbak, amelyek a település helyi klímájára, növényzetére, felszíni és felszín alatti vizeinek minőségére hatással vannak. A település fejlődése is hatással van a környező tájra, módosíthatja, változtathatja annak elemeit.

A települési eredetű környezetszennyezés, levegőszennyezés, szennyvíz- és hulladék elhelyezés közvetlenül befolyásolja a település és környéke környezeti minőségét. Az érintett településkörnyék ezért a helyi adottságoktól függően többé-kevésbé sajátos konfliktusterület, amelynek fejlesztése, rendezése a településekkel összhangban, együttesen történhet.

A települési környezet vizsgálata alapján a következő – környezetvédelmet érintő – megállapítások tehetők:

- Biztosított a közműves egészséges ivóvízellátás.
- Megoldott a kommunális hulladék szervezett gyűjtése és ártalmatlanítása.
- Rendelkezésre áll a környezetkímélőnek tekinthető vezetékes földgáz rendszer.
- Szennyvízcsatorna hálózat kiépítése és a tisztítás megoldott.

2.3 Környezetvédelmi program

A település környezetvédelmi programja elkészült, annak megállapításai és javaslatai a rendezési tervbe beépítésre kerültek.

3. KÖZLEKEDÉSI JAVASLAT

3.1 A meglévő állapot ismertetése

3.1.1 Térségi kapcsolatok

Tornyiszentmiklós község Zala megye délnyugati szélén, a szlovén határ közelében fekszik, a lenti kistérséghez tartozik. Közúti kapcsolatai kiválóak, Letenye – Nagyká-nizsa felé gyorsforgalmi, Lenti irányában pedig hálózati jelentőségű összekötő út ve-zet.

A 75333 j. úton a település nyugati határában Szlovénia (Lendva) felé korlátozott for-galmú határállomás van.+

Vasúti közlekedéssel nem rendelkezik, a közösségi közlekedés autóbusszal bonyo-lódik le.

3.1.2 Úthálózat

A település legfontosabb útjai fordított T alakot formáznak, az északi és keleti ágat a 7538, a nyugatit a 75333 j. állami út képezi. A szerkezet keleti és főleg nyugati szek-torában a helyi utak alkotnak kiszolgáló hálózatot.

Az állami utak átlagos napi forgalma 2002-ben:

7538 ök. út: Kossuth L., Béke u.

szgk	kis teher	autóbusz		tehergépkocsi					motor	kerék pár	lassú jmű	összesen	
		egye s	csukl ó	köze p	nehé z	pótko	nyerg	spec					
jármű/nap													E/na p
1541	336	57	0	29	103	77	226	0	36	158	10	2573	3208

75333 bek. út: Petőfi S. u.

szgk	kis teher	autóbusz		tehergépkocsi					motor	kerék pár	lassú jmű	összesen	
		egye s	csukl ó	köze p	nehé z	pótko	nyerg	spec					
jármű/nap													E/na p
263	46	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	311	311

A 7538 j., Letenye – Lenti összekötő úton feltűnően magas a tehergépkocsik, azon belül pedig a nyerges vontatók aránya. Ennek oka az, hogy a korlátozott forgalmú

határátkelőn csak személygépkocsik és motorkerékpárok haladhatnak át, a többi gépjármű Rédics felé kényszerül kerülni.

Valamennyi úton biztosított a kapacitáshoz szükséges két forgalmi sáv, de a padkaszélesség nem mindig éri el az útkategóriára előírtakat.

Az önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtő- és kiszolgáló utak pormentes burkolatúak, a szükségesnél keskenyebbek.

3.1.3 Közúti csomópontok

Jelenleg egy kivételével valamennyi útkeresztezés szintbeni, jelzőtáblával szabályozott. A Kossuth - Béke - Petőfi utcák csomópontjában a geometriai kialakítás nem egyezik meg a forgalomáramlással és rendezetlen az M70 úttól északra fekvő területeket megközelítő út csatlakozása; míg a Béke u. és az M70 bekötő ágának körforgalmú csomópontja csak három ágúra épült ki.

3.1.4 Közforgalmú közlekedés

A községben csak a 7538 j. út átkelési szakaszán találhatóak buszmegállók. A három megállópár öbölben helyezkedik el, peronnal és – a Kossuth L. u északi végén lévő kivételével - utasváróval rendelkezik. Hatókörük a beépített területnek körülbelül a felét fedi le.

3.1.5 Gépkocsi parkolás

Közterületi parkolók találhatóak a nagyobb forgalmú középületeknél és a sportpályánál. Méretük a mai igényeknek megfelel.

3.1.6 Gyalogos- és kerékpár-közlekedés

A település gyalogoslétesítményekkel jól ellátott, a gyűjtőutak mindkét, a fontosabb kiszolgáló utak egy oldalán van járda. (A Kossuth u. nyugati, a Petőfi és Béke u. déli oldalán épített kerékpárutakat a gyalogosok is használhatják.) A kerékpáros forgalom gépjármű-forgalomhoz viszonyított mértéke ugyan nem igényelné önálló út létesítését, de a 7538 j. úton lebonyolódó nagymértékű teherforgalom miatt célszerű volt attól elválasztani.

3.2 Közlekedésfejlesztési javaslat

3.2.1 A közúti forgalom növekedése

A jelenlegi úthálózaton a motorizációs fejlődésből adódó keresztmetszeti forgalmak az előrevelítő módszerrel az alábbi értékeket adják:

7538 ök. út: Kossuth L., Béke u.

szgk	kis teher	autóbusz		tehergépkocsi					motor	kerék pár	lassú jmű	összesen	
		egye s	csukl ó	köze p	nehé z	pótko	nyerg	spec					
jármű/nap													E/na p
2015													
1944	436	54	0	38	134	100	293	0	38	158	10	3205	4029
2030													
2448	621	55	0	54	190	142	417	0	41	158	10	4136	5319

75333 bek. út: Petőfi S. u.

szgk	kis teher	autóbusz		tehergépkocsi					motor	kerék pár	lassú jmű	összesen		
		egye s	csukl ó	köze p	nehé z	pótko	nyerg	spec						
jármű/nap													E/nap	
2015														
332	60	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	394	394	
2030														
418	85	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	506	505	

A várható forgalomnagyságok nem haladják meg a két forgalmi sávós utak folyópályáján a megfelelő szolgáltatási szintet jelentő értékeket.

3.2.2 A közlekedési zaj növekedése

Az állami közutak forgalma által okozott zaj a 7,5 m-es referencia távolságon (50 km/h belterületi forgalmi sebességgel számolva)

7538. sz. ök.út	szgk	ktgk	ntgk	szerelev	szbusz	csbusz	mkp,lassúj.	L _{Aeq7,5N}	L _{Aeq7,5É}
2000. év	1975	56	120	178	58	0	53	65,5	58,7
2004. év	2350	57	121	180	61	0	54	65,9	59,1
2019. év	3807	68	147	218	69	0	56	67,4	60,5

A közlekedésből származó zajkibocsátás megengedett értékei gyűjtő- ,összekötő és bekötőút környezetében falusias, kertvárosias és kisvárosias lakóterületen,

$$L_{TH \text{ nappal}} = 60 \text{ dB} \quad L_{TH \text{ éjjel}} = 50 \text{ dB}$$

A fentiekben leírt határértékek új út létesítésekor, vagy a forgalmi viszonyok tartós megváltozását eredményező felújításakor, vagy a meglévő út melletti új tervezésű, vagy megváltozott övezeti besorolású területeken érvényesek, meglévő út és területi funkció mellett a határértékek csak összehasonlító adatként szolgálnak.

Látható hogy a 7538 sz. út 15 m-es szabályozási szélességénél a belterületi megengedett haladási sebesség mellett nagy mértékű határérték-túllépés tapasztalható. 5 méteres előkert a lakóépület falánál csak 2,8 dB-lel csökkenti a zajterhelést.

3.2.3 Az úthálózat fejlesztése

A Zala Megyei Állami Közútkezelő Kht. elkészítette az M70 gyorsforgalmi út és a 75 j. főút összekötésének tanulmánytervét. A Zala Megyei Közlekedésfelügyeletről kapott tájékoztatás szerint az új út a 86 j. II. rendű főút meghosszabbításaként épül meg. Az új főút nyomvonala oly módon szerepel a szabályozási terven, hogy a ZMÁKKHT javaslatára első ütemű kiépítésként egy visszakötést is tartalmaz a 7538 j. ök. út külterületi szakaszába. Az út menti területek megközelítése érdekében a csomópontok között kétoldali kiszolgáló utak számára történt területbiztosítás.

A helyi utak közül a szőlőhegyet, a lakóterületet és az M70-től délre eső területeket összekötő, az M70-et felüljáróval keresztező 352, 385 és 196 hrsz-ú útvonal gyűjtő-úttá fejlesztése szükséges, míg a beépítésre kijelölt terület növelése a kiszolgáló úthálózat bővítésével megoldható.

3.2.4 Csomópontok

Az új főút megépítése igényli a Béke utcán kialakított körforgalmú csomópont négy-ágúra bővítését

A 7538 – 75333 j., Kossuth – Béke – Petőfi utcák kereszteződésének problémái körforgalmú csomópont kialakításával oldhatóak meg, egyúttal – egy negyedik ág létesítése által – biztosítva a település és az M70 közti értékes terület megközelítését is.

A gyűjtőutak kiszolgáló utakkal alkotott csomópontjaiban az elsőbbség jelzőtáblával szabályozandó, a kiszolgáló utak egymással való keresztezésében azonban elegendő az egyenrangú kialakítás.

3.2.5 Közforgalmú, gyalogos- és kerékpáros közlekedés

A buszközlekedéssel kiszolgált terület bővítése szükséges a két településrész, Kerkaszentmiklós és Lendvaújfalu határán a meglévő és a tervezett lakóterület kiszolgálása érdekében.

A gyalogosok számára a gyűjtő utak és a hosszabb kiszolgáló utak mentén legalább olyan széles járdákat kell biztosítani, amelyek a két gyalogos méretén kívül tartalmazzák a biztonsági sávokat is. Ha az új főút nem épül meg, a 7538 j. ök. út menti kerékpárutakat egyesített gyalog- és kerékpárút szélességűre kell bővíteni. Azon lakóutcáknál, ahol a motoros forgalom jellege nem indokolja külön járda építését, a járműforgalom csillapításával oldható meg a gyalogosok biztonsága.

3.2.6 Szabályozási szélesség, jellemző keresztmetszvények

A tervezett új gyűjtőút szabályozási szélessége 30 m, belterületi szakaszon 22 m. A meglévő kiépített utak közterületi mérete általában elegendő a forgalmi szerepkör ellátásához távlatban szükséges keresztmetszet kialakítására. Kisebb útbővítések szükségesek a körforgalmú csomópontok környezetében, a vázlattervek szerint. A megváltozó szerepkörű utak a szabályozási terv szerinti szélességben alakítandóak ki.

A meglévő külterületi útprofilok a kisebb beruházási és fenntartási költségek miatt mindaddig megtarthatóak, amíg a burkolatok szélesítése nem igényli a nyílt árkok megszüntetését. A Kossuth L. utcai szakaszon a kellő útszélesség ellenére célszerű kiemelt útszegély építése annak elkerülésére, hogy a nehéz járművek kijárják az útpadkát.

A csatolt jellemző keresztmetszetek a legfontosabb utak meglévő állapota mellett a szükséges korrekciókat is tartalmazzák.

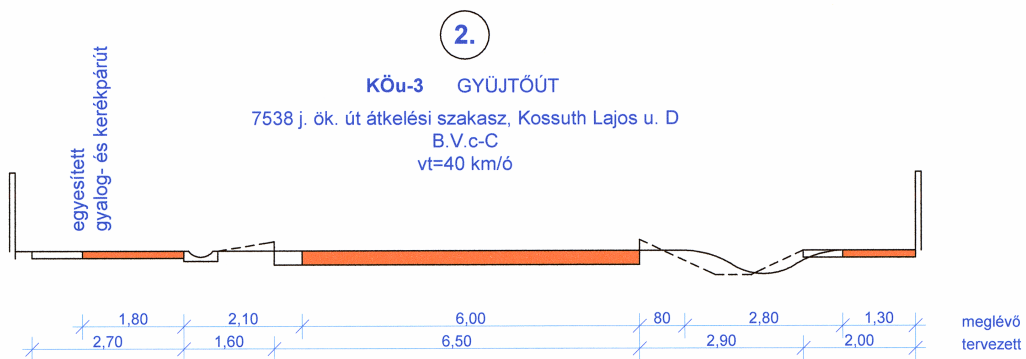
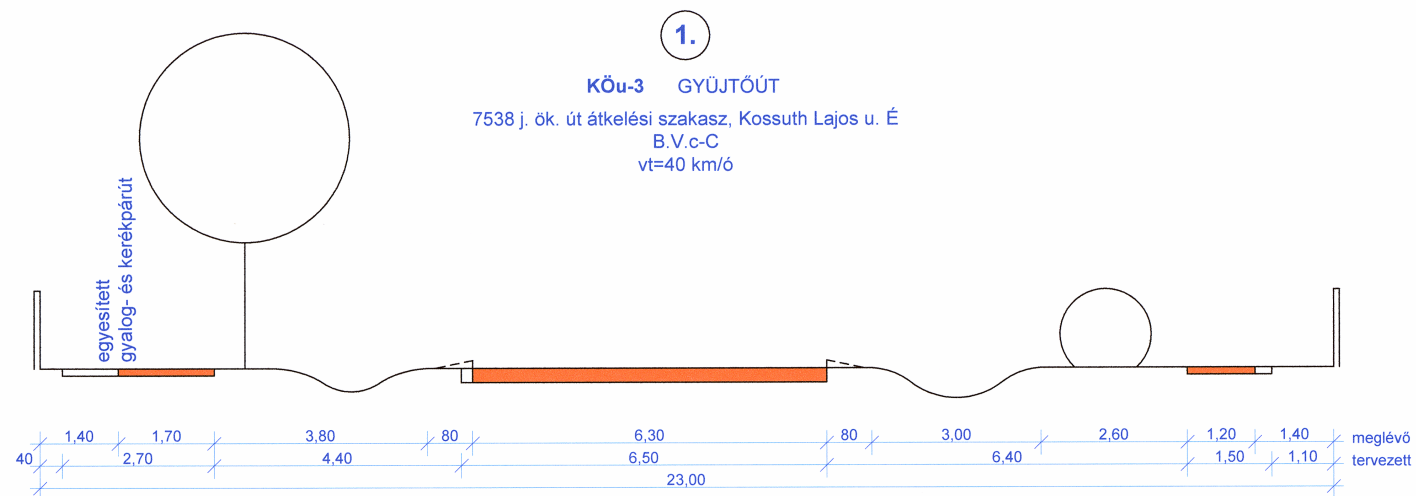
3.2.7 Forgalomcsillapítás:

A forgalomnak a lakott területen engedélyezett 50 km/ó sebességnél alacsonyabb, 30 vagy 20 km/ó értékben való megszabása célszerű a lakóutcákon és szükséges a vegyes használatú burkolattal kialakított kiszolgáló utakon a gyalogosbalesetek megelőzésére.

A sebességcsökkentés ajánlott eszközei a középszigetek, sávelhúzás, váltakozó oldali parkolás, pályaszintemelés, sebességcsökkentő borda, lakó-pihenőövezet ill. korlátozott sebességű övezet kijelölése.

3.2.8 Gépjárműüzemi létesítmények

A település nagysága és forgalma üzemanyag-töltő állomás és kamionparkoló építését indokolhatja. Erre a célra a 7538 j. út és az M70 est összekötő autót út közti külterület alkalmas. Megközelítése a Kerka patak jobb oldalán haladó, a gyorsforgalmi utat aluljáróval keresztező útról történhet. .

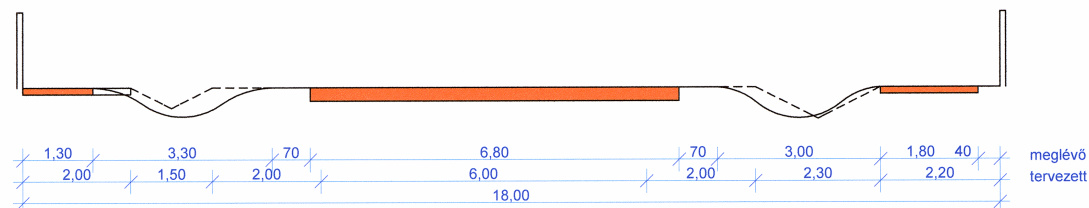
3.

KÖu-3 GYÜJTŐÚT

75 333 j. bek. út átkelési szakasz, Petőfi Sándor u.

K.VI.C

vt=50 km/ó

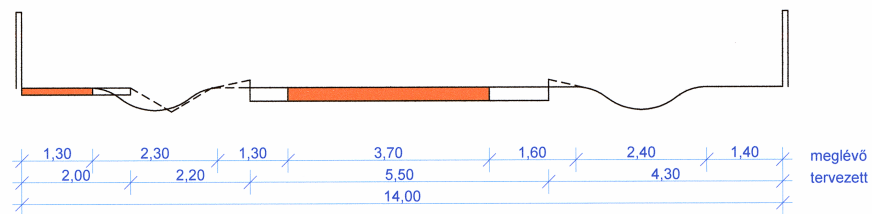
4.

KÖu-4 KISZOLGÁLÓ ÚT

Arany János u.

B.VI.d-C

vt=30 km/ó

4. KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLAT

4.1 Vízellátás, szennyvízkezelés:

Tornyiszentmiklós közműves vízellátása a KfV (Kőolajbányászati Vállalat) által üzemeltetett Muraszemenyei vízbázisról kiépített Muraszemenye-Lovászi közötti 8"-os vízvezetékekről való leágazással 1986 évben kezdődött.

Ezt megelőzően a község vízellátása egyedileg, ásott kutakból ill. közterületen kiépített úgynevezett OKI kutakból történt. A közműves vízellátás halaszthatatlan kiépítését az ásott kutak egyre romló vízminősége és a vízhozam csökkenése (nyári időszakban kutak kiszáradása) tette szükségessé.

A távlati vízellátás regionális elképzeléseinek megfelelően • 200 KMPVC nyomóvezeték kiépítésére került sor a Dobri 8"-os leágazási pont és Tornyiszentmiklós település É-i végpontja között.

Elosztóvezetékként • 100 KMPVC csővezeték lett kiépítve.

A társulati beruházásban kiépített vízhálózattal egyidőben az ingatlanok vízbekötései is elkészültek.

A Tornyiszentmiklósi hegyen épült meg a 200 m³-es vasbeton víztároló, mely a folyamatos vízellátást és nyomást biztosította a hálózaton.

A KfV által szolgáltatott víz minősége a magas vastartalom miatt folyamatosan kifogás alá esett, fogyasztói panaszok rendszeressé váltak.

1989 évben a lovászi térségi vízhálózat • 200 KMPVC gerincvezeték Tornyiszentmiklós É-i végéig kiépült és 1999 év elején a két vezeték összekötésre került. Ezt követően a község az Észak Zalai Vízmű lenti város vízbázisáról megfelelő minőségű és mennyiségű vízzel 100%-ban ellátott.

A község vízfelhasználása 81 m³/nap (2003. évi adat)

4.2 Szennyvíz elvezetés, tisztítás:

A község területén keletkezett szennyvizek tisztítása ill. elhelyezése 2004. áprilisig egyedileg történt, ingatlanonként szennyvíz gyűjtés ill. szikkasztósos módszerrel.

A szippantott szennyvizek elhelyezése hatóságilag kijelölt szennyvízüritőhelyre ill. mezőgazdasági területre került, ellenőrizetlenül.

2003. évben megkezdődött a Tornyiszentmiklós és kistérsége (Tornyiszentmiklós, Dobri, Tormafölde, Kerkaszentkirály, Csörnyeföld, Muraszemenye, Lovászi) szennyvíz-csatornahálózat kivitelezése PHARE támogatással.

A beruházás során Tornyiszentmiklós teljes csatornahálózata elkészült ingatlanonkénti bekötővezetékkel szükség szerinti átemelőkkal együtt. A kibocsátott összegyűjtött szennyvizet a lovászi szennyvíztisztító telepre vezetik és tisztítják az ezen beruházás keretén belül történt kapacitás bővítéssel biztosítva a többlet szennyvízbefogadást.

Csatornaellátottság a községben 100%-os.

Csatlakozás a szennyvízhálózatra folyamatosan történik, jelenlegi rákötöttség 70%-os.
A víz és csatornahálózat üzemeltetője: Délnyai Víz- és Csatornamű RT.
Nagykanizsa, Kisfaludy S. u. 15/a

4.3 Csapadékvíz elvezetés

A községet patakok és a Kerka-folyó övezi, és átszeli az Lendvaújfalui-patak. Ezeknek a vízfolyásoknak jelentős szerepe van a község területén lehulló csapadékvíz továbbvezetésében. A megfelelő felszíni vízelvezetés feltételeinek biztosítására elengedhetetlen a vízelvezető árkok és az azokon levő átereszek jókarba-helyezése, ahol a lejtés mértéke azt indokolja, az árkok burkolása.

4.4 Gázellátás:

A lovászi és lendvai (Szlovénia) olaj és gázmező közötti település két közlekedési út keresztezésében fekszik. Földgázzal való ellátottsága a második világháború után kezdődött el, amikor ma már hihetetlennek tűnő alacsony áron lehetett tüzelni földgázzal.

Nem lehet a hálózat kiépítését semmilyen fejlesztési terv szerint értelmezni, mert a csövet (fűrészfű 2 • ") az Olajtermelő Vállalat biztosította és a bekötést minden házhoz megcsinálták, végig azonos átmérővel. A lakossági hozzájárulás így névleges.

A lakásokba beszerelt fogyasztói készülékek egyedileg gyártott gázégők voltak, amelyeket kályhákba és asztali tűzhelyekbe kötöttek be. Mai szemmel nézve biztonsági berendezés nem volt rajtuk. Ez a helyzet az 1970-es évekig tartott.

Jogszabályi szigorítások következtében megkezdődött a gázkészülékek lecserélése, a fogyasztói vezetékek menetes rendszerről hegesztett acél vezetékekre való kiváltása.

Az 1980-as években a KÖGÁZ beruházásában megtörtént az új gázfogadó állomás telepítése, a hegesztett, szigetetlen acélvezeték helyett KPE alapanyagú elosztó, és csatlakozó vezetékek kiépítése. A meglévő összes fogyasztóhoz ki lett építve az új csatlakozó. Az ellátás középnyomású -3 bar-, ezért minden fogyasztóhoz beszerelt egyedi nyomásszabályzó -KHS- biztosítja a kisnyomású -30 mbar- égőnyomást.

A megépített vezeték hosszútávon biztosítja a teljes település biztonságos ellátást. Jogszabályi változások következtében ma már itt is minden új bekötés után hálózatfejlesztési hozzájárulást kell fizetni.

A település ellátását a Lovászi - MOL RT - gázátadóról kiinduló nagyközép nyomású acél gázvezeték biztosítja, amely még további 5 települést lát el. A gázvezeték a KÖGÁZ RT. tulajdonában, van ,jelenleg 6 bar üzemnyomáson üzemel.

A gázelosztó vezeték és tartozékai megfelelnek a ma érvényes Gáztörvény és végrehajtási rendeletek előírásainak, felújítani, bővíteni nem kell.

A meglévő gázfogyasztók száma: 313.

A meglévő üzemelő gázelosztó vezeték hossza: 7,2 km. D= 110, 63, 32.

4.5 Villamos energia ellátás:

20 kV: A falu a Söjtör-Letenye 20 kV-os gerincvezetékéről van ellátva. A Tornyai leágazás biztosítja a TSZ. a falu I. II. a HÖR, és VÁM TR. ellátását. A PGSM TR. állomás az ÁSZ részére idegen.

A leágazások állaga jó, a vezeték és a szigetelők korszerűek.

A Tornyai Tanya leágazás biztosítja a III. TR. és a Czotter tanya TR. állomás ellátását. A vezeték és a szigetelők korszerűek. A vezetékek biztonsági övezete a szélső nyugalomban lévő vezetéktől 5-5 m. A 20 kV-os leágazásokat több helyen keresztezi a 400 kV-os alaphálózat.

0,4 kV: A faluban a 0,4 kV-os hálózat korszerű szigetelt szabadvezeték, keresztmetszete megfelelő, 95 mm².

A közvilágítás 2002-ben lett korszerűsítve, energiatakarékos világító testekre.

A zártkertek villamosítása nem történt meg, de a villamos energia igény be lett adva az ÁSZ-hoz. A fenti villamosítás a PGSM TR. állomásról megoldható, ha a TR. állomás az Áramszolgáltató tulajdonába kerül.

Az új igények ellátásához a villamos energia biztosított.

5. HÍRKÖZLÉSI JAVASLAT

5.1. Általános ismertetés:

A 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről (OTÉK) 3 § (3) 5. előírása szerint a településszerkezeti terv kötelező alátámasztó szakági munkarésze a hírközlési (távközlés, műsorszórás) javaslat.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 9. § (2) bekezdésében foglalt előírásai alapján beszereztük az érintett vezetékes és vezeték nélküli távközlési hálózat üzemeltetők valamint a kábel TV és informatikai rendszer üzemeltető meglévő hálózataival, rendszereivel, fejlesztési elképzeléseivel és meglévő létesítményei miatti építési korlátozásaival kapcsolatos észrevételeit.

5.2. Részletes ismertetés:

A tervezési terület vezetékes- és vezeték nélküli hírközlési rendszere az illetékes hírközlési szolgáltatók nyilatkozata alapján a következő:

5.2.1. *Országos vezeték nélküli rendszerek:*

Antenna Hungária Rt. biztosítja a csillagpontos kábeltelevíziós rendszer és szélessávú internet összeköttetést.

5.2.2. *Meglévő kábel TV rendszer:*

A kábel-tv rendszer üzemeltetője a KELETRONIC-2000 Kft (8960 Lenti, Petőfi út 1.)

5.2.3. *Országos vezetékes hírközlési gerinchálózatok:*

MATÁV Rt. Soproni Műszaki Szolgáltató Központ Fejlesztési Osztály: nem nyilatkozott.

MATÁV Rt. SMSZK Gerinchálózat Üzemeltetési Csoport Zalaegerszeg: a település közigazgatási területén MATÁV tulajdonú gerinc-, körzet- és helyi optikai hálózatot nem üzemeltet.

A helyi távközlési hálózat tulajdonosa a Magyar Távközlési Rt., üzemeltetője a MATÁV Rt. Zalaegerszegi Létesítési és Hibaelhárítási Kirendeltség.

A MATÁV Rt. Létesítési és Hibaelhárítási Kirendeltség nyilvántartása alapján a meglévő hálózat felépítése a következő:

Primer terület:

Tárgyi terület távbeszélő hálózat szempontjából Zalaegerszeg primer területéhez, illetve azon belül Lovászi kihelyezett távbeszélő központhoz tartozik.

Helyi hálózat:

A helyi és törzskábel hálózat légkábeles kiépítésű.

PanTel Rt:

Nyilatkozatuk szerint jelenleg a PanTel Rt. átfogó, nagyobb volumenű fejlesztési tervvel nem rendelkezik a településre, a várható igényeket jelenleg nem tudják pontosítani.

5.2.4. Mobil hírközlő rendszerek:

T-Mobil Magyarország Távközlési Rt.

A község területén a 457 580, 133 834 EOY koordinátán üzemeltet állomást.

Vodafone Magyarország Távközlési Rt.

A település külterületén (hrs. 1083-1085), EOY 133808, EOY 457559 koordinátán, T-Mobile tornyon üzemel 3969-0-A jelű állomásuk.

Pannon GSM

Lefedettségi: kiváló.

Meglévő hálózati elem a településen, annak elhelyezése: Tornyiszentmiklós BTS/ZA-0018/ a falu Ny-i részén lévő tornyon.

Fejlesztés: nem szükséges

5.3. Javasolt helyi vezetékes hírközlési hálózat fejlesztési javaslat:

A kialakítandó építési területek távközlési ellátását a meglévő légkábeles hálózat bővítésével, míg az ipari területek ellátását új légkábeles, illetve nagyobb igény esetén új földkábeles hálózat építésével javasoljuk megoldani.

5.4. Nyomvonalas Hírközlési hálózat tervezésének és építésének általános feltételei:

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 94. §. (1) bekezdése alapján: „A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét.”

Az egyéb nyomvonalas közművek tervezőinek javasoljuk betartani az MSZ 7487 sz. szabvány előírása szerint a távközlési hálózat részére biztosított területsáv szabadon hagyását, valamint a 9004/1982. (Közl. Ért. 16.) KPM-IPM számú együttes közlemény 4. számú szabályzatában foglaltakat.

Meglévő távközlési vagy KTV hálózat más nyomvonalas jellegű közművel történő keresztezése vagy megközelítése, továbbá az antennák, antennatartó szerkezetek, valamint az azokhoz tartozó műtárgyak építése esetén, az egyes építményekkel, építési

munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 46/1997. (XII.29.) KTM rendelet, a nyomvonal jellegű építmények keresztezéséről és megközelítéséről szóló 4/1981.(III.11.) KPM-IPM számú együttes rendelet, valamint az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény alapján be kell szerezni a Hírközlési Felügyelet szakhatósági hozzájárulását.

A területen megvalósítandó hírközlési hálózat építése, valamint egyéb ipari berendezés üzemeltetése során javasoljuk a vonatkozó szabványok által előírt, TV adók sávjába eső zavar sugárzás figyelembevételét (MSZ EN 50081-1:1993., MSZ EN 50081-2:1994, MSZ EN 50082-1:1993, MSZ EN 55020:1994).

Új távközlési vagy KTV hálózat építése esetén az országos elhelyezési és tervezési előírásoknak megfelelően kiviteli tervet kell készíttetni arra jogosult tervezővel. Indokolt esetben a létesítésüket, a távközlési építmények engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló többször módosított 29/1999. (X.6.) KHVM számú miniszteri rendelet alapján, építési engedély birtokában lehet végezni.

Az antennák, antenntartó szerkezetek, valamint az azokhoz tartozó műtárgyak tekintetében az építésügyi hatósági jogkört a 46/1997. (XII.29.) KTM rendelet 2. § (1) bekezdése, valamint az 1997. évi LXXVIII. törvény 52. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzője látja el.

A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 115. § (8) bek. előírása szerint az újonnan kiépülő Kábel TV rendszerek, illetve a már meglévő rendszerek további kiépítése meg kell, hogy feleljen a korszerű adatátvitel követelményeinek.

Olyan, már kiépített műsorelosztó rendszereknél, amelyeknek gerinchálózata nem felel meg a rendeletben szabályozottaknak, a további lakossági csatlakozások kiépítésénél a rendeletben foglaltakat kell érvényesíteni.

